

ANALÝZA DOPADŮ PROGRAMU PODPORY PODNIKÁNÍ PRO NEZAMĚSTNANÉ V ČESKÉ REPUBLICĚ

Ondřej Dvouletý¹ – Ondřej Hora^{2,3}

¹ Katedra podnikání, Vysoká škola ekonomická v Praze

² Výzkumný ústav práce a sociálních věcí

³ Katedra sociální politiky a sociální práce, Masarykova univerzita v Brně

Ondřej Dvouletý

Katedra podnikání, VŠE v Praze

ondrej.dvoulety@vse.cz

Úvod

- Finanční podpora začínajících podnikatelů je politicky významným a v mnoha zemích užívaným nástrojem (Acs a kol., 2016; Kersten a kol., 2017).
- V této studii se specificky zabýváme **podporou sebezaměstnávání a podnikání u osob registrovaných na Úřadu práce.**
- Mezi aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) v České republice patří i **příspěvky na založení samostatně výdělečné činnosti (SVČ)**, tj. finanční podpory pro zahájení podnikání a opouštění evidence úřadu práce.
- **Cílem této prezentace je diskutovat jejich přínos a empiricky zhodnotit dopady tohoto opatření.**

Teoretické předpoklady I

- Opatření APZ mají za cíl integrovat nezaměstnané na pracovní trh a případně též minimalizovat negativní dopady nezaměstnanosti a sociální exkluze (Krebs, 2010).
- Hlavním úkolem tzv. aktivačních opatření je tedy pomoci nezaměstnaným hledat pracovní uplatnění, **motivovat je, udržovat jejich pracovní návyky, případně zlepšovat jejich schopnosti, dovednosti a kvalifikaci** (Krebs, 2010).
- V počátcích podnikání musí mít budoucí podnikatelé, mimo dobrého podnikatelského nápadu, dovedností a znalostí, také dostatek potřebných zdrojů, včetně **počátečního finančního kapitálu** (Beck a kol., 2006)
- Příspěvek na založení samostatně výdělečné činnosti, tak jak je v České republice nastaven, pak může **nezaměstnaným pomoci překonat** zejména **nedostatek finančních zdrojů** pro rozjezd podnikání, ale též i bariéry spočívající v nedostatku znalostí a podnikatelského sebevědomí.

Teoretické předpoklady II

- U nezaměstnaných osob se může jednat o **podnikání z nutnosti**, kdy zejména při vyšší míře nezaměstnanosti někteří nezaměstnaní mohou v podnikání najít možnost, jak se uplatnit na trhu práce, zajistit si osobní příjem a uchovat pracovní návyky.
- Příspěvek na zahájení podnikatelské aktivity může být ale rovněž příležitostí pro nezaměstnané, jak dělat to, co je baví a způsobem, jak získat větší nezávislost a jak se stát svým vlastním pánem.
- **Systematická rešerše** osmnácti empiricky orientovaných **studií ze zahraničí** ukazuje, že tato **aktivační opatření pomáhají** podpořeným účastníkům snižovat pravděpodobnost další nezaměstnanosti (Dvouletý a Lukeš, 2016) .

Příspěvek na zřízení společensky účelného pracovního místa za účelem výkonu samostatně výdělečné činnosti (SÚPM-SVČ) I

- SÚPM-SVČ je u nás poskytován **od roku 2004** a je právně upraven zákonem o zaměstnanosti č. 435/2004, § 113.
- Nezaměstnaní mají možnost získat **příspěvek na založení SVČ** v maximální výši šesti průměrných měsíčních platů v kraji, kde je nezaměstnanost vyšší, než celonárodní průměr, a do maximální výše čtyř průměrných měsíčních platů v kraji, kde je míra nezaměstnanosti nižší, než je celonárodní průměr.
- O finální výši příspěvku pak rozhoduje příslušná pobočka Úřadu práce na základě zhodnocení písemné žádosti o příspěvek.
- **Po získání příspěvku si pak musí podpoření účastníci udržet podnikatelskou aktivitu alespoň po dobu 365 dní**, jinak jsou nuceni (mimo zdravotní důvody) poskytnutý příspěvek vrátit.
- Specifikem tohoto aktivačního opatření je to, že v momentě, kdy dochází k založení podnikatelské aktivity, dochází obdobně jako u jiných typů společensky účelných pracovních míst také k **opuštění evidence úřadu práce**.

Příspěvek na zřízení společensky účelného pracovního místa za účelem výkonu samostatně výdělečné činnosti (SÚPM-SVČ) II

- V porovnání s našimi sousedními státy (Slovenskem, Německem, Polskem i Rakouskem), jsou v České republice programy na podporu SVČ využívány nejméně často (**podpořeno je méně než 1 % nezaměstnaných**) a je na ně vynakládáno i nejméně finančních prostředků (Dvouletý, 2017).
- Kupříkladu mezi lety 2012–2015 bylo na podporu SVČ vynaloženo v průměru 2,4 % z celkových výdajů na APZ (Dvouletý, 2017)
- Podle statistické ročenky trhu práce bylo ke konci prosince 2014 podpořeno 3 054 osob (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2015).

Data a Cílenost Programu

- Datový soubor obsahuje informace o **990 694 nezaměstnaných v roce 2014**.
- Data pochází ze systému Okpráce.
- Cílenost programu vzhledem k vybraným charakteristikám (pohlaví, věku, zdravotnímu stavu, vzdělání, počtu dětí, regionu a předchozí evidenci).
- Analýza realizovaného rozsahu, struktury a cílenosti uvedeného opatření v roce 2014 tedy celkově potvrdila, že se jedná o poměrně malé, a přitom z hlediska zaměření na určité skupiny uchazečů specifické opatření.
- **Je zaměřeno především na osoby ve středním věku, osoby s určitou vyšší úrovní kvalifikace a na osoby v dobrém zdravotním stavu.**
- Nejedná se tedy zjevně o opatření, které by bylo z hlediska pracovního uplatnění cíleno k nejvíce znevýhodněným uchazečům.

Charakteristiky nezaměstnaných a účastníků SÚPM SVČ v roce 2014 I

Pohlaví (v %)	Populace nezaměstnaných	Podpoření SÚPM SVČ	Index cílenosti
Muži	51,50	48,50	0,94
Ženy	48,50	51,50	1,06
Celkem N (= 100 %)	990 694	2 264	×
Věkové skupiny (v %)	Populace nezaměstnaných	Podpoření SÚPM SVČ	Index cílenosti
Do 18 let	1,35	0,27	0,20
19–24 let	17,36	12,06	0,69
25–30 let	15,63	19,26	1,23
31–36 let	13,97	21,69	1,55
37–42 let	14,44	21,73	1,50
43–47 let	9,25	10,64	1,15
48–53 let	11,09	9,98	0,90
54–59 let	12,27	4,01	0,33
Nad 59 let	4,62	0,04	0,01
Celkem N (= 100 %)	990 694	2 264	×
Zdravotní stav (v %)	Populace nezaměstnaných	Podpoření SÚPM SVČ	Index cílenosti
Bez zdravotního omezení	78,47	88,43	1,13
Jiné zdravotní omezení	8,99	4,99	0,56
OZP –zdrav. znevýhodněná	0,73	0,40	0,55
ZPS + TZP	0,29	0,27	0,93
OZP + částečně invalidní	0,01	0,00	0,00
OZP + plně invalidní	0,00	0,00	×
Osoba uznaná za dočasně neschopnou práce	0,01	0,00	0,00
Osoba invalidní - I. Stupeň invalidity	5,51	2,25	0,41
Osoba invalidní - II. Stupeň invalidity	2,74	0,84	0,31
Osoba invalidní - III. Stupeň invalidity	0,17	0,09	0,53
Nezjištěno	3,08	2,74	0,89
Celkem N (= 100 %)	990 694	2 264	×

(Poznámka: Index cílenosti je počítán jako poměr mezi podílem podpořených SÚPM SVČ a podílem populace nezaměstnaných.)

Charakteristiky nezaměstnaných a účastníků SÚPM SVČ v roce 2014 II

Vzdělání (v %)	Populace nezaměstnaných	Podpoření SÚPM SVČ	Index cílenosti
A Bez vzdělání	0,36	0,04	0,11
B Neúplné základní	0,37	0,00	×
C Základní + praktická škola	22,65	5,34	0,24
D Nižší střední	0,06	0,00	×
E Nižší střední odborné	2,33	0,53	0,23
H Střední odborné (vyučení)	37,27	30,87	0,83
J Střední nebo střední odborné bez maturity a bez vyučení	0,59	0,31	0,53
K ÚSV	2,90	3,98	1,37
L ÚSO (vyučení s maturitou)	5,15	12,06	2,34
M ÚSO s maturitou (bez vyučení)	18,55	27,34	1,47
N Vyšší odborné	1,08	1,77	1,64
P Vyšší odborné v konzervatoři	0,01	0,04	4,00
R Bakalářské	2,32	4,11	1,77
T Vysokoškolské	6,15	12,90	2,10
V Doktorské (vědecká výchova)	0,21	0,71	3,38
Celkem N (= 100 %)	990 694	2 264	×
Obor vzdělání (v %)	Populace nezaměstnaných	Podpoření SÚPM SVČ	Index cílenosti
Přírodní vědy a nauky	0,96	1,47	1,53
Technické vědy a nauky (sk. A)	23,97	21,86	0,91
Technické vědy a nauky (sk. B)	22,38	22,06	0,99
Zemědělsko-lesnické a veterinární vědy	6,89	6,71	0,97
Zdravotnictví, lékařské a farmaceutické	1,98	1,98	1,00
Společenské vědy, nauky a služby (A)	31,50	31,77	1,01
Společenské vědy, nauky a služby (B)	11,12	10,88	0,98
Vědy a nauky o kultuře a umění	1,01	3,10	3,07
Vojenské vědy a nauky	0,20	0,15	0,75
Celkem N (= 100 %)	671 099	1 967	×

(Poznámka: Index cílenosti je počítán jako poměr mezi podílem podpořených SÚPM SVČ a podílem populace nezaměstnaných.)

Charakteristiky nezaměstnaných a účastníků SÚPM SVČ v roce 2014 II

Rekvalifikační kurz Základy podnikání (v %)	Populace nezaměstnaných	Podpoření SÚPM SVČ	Index cílenosti
Ne	99,90	95,63	0,96
Ano	0,10	4,37	43,70
Celkem N (= 100 %)	990 694	2 264	×
Předchozí zkušenost se SVČ (v %)	Populace nezaměstnaných	Podpoření SÚPM SVČ	Index cílenosti
Ne	93,11	95,23	1,02
Ano	6,89	4,77	0,69
Celkem N (= 100 %)	990 694	2 264	×
Počet předchozích evidencí na ÚP (v %)	Populace nezaměstnaných	Podpoření SÚPM SVČ	Index cílenosti
Bez předchozí evidence	23,12	24,16	1,04
1 předchozí evidence	16,94	21,69	1,28
2 předchozí evidence	14,01	16,83	1,20
3 předchozí evidence	11,32	12,06	1,07
4 předchozí evidence	8,90	8,57	0,96
5 a více předchozích evidencí	25,72	16,70	0,65
Celkem N (= 100 %)	990 694	2 264	×
Suma délký všech evidencí před sledovanou evidencí na ÚP (v %)	Populace nezaměstnaných	Podpoření SÚPM SVČ	Index cílenosti
0 dní	23,26	24,25	1,04
1–30 dní	2,68	4,02	1,50
31–90 dní	5,06	6,98	1,38
91–180 dní	7,07	9,32	1,32
181–360 dní	12,39	16,12	1,30
361–720 dní	16,37	16,87	1,03
721 a více dní	33,19	22,44	0,68
Celkem N (= 100 %)	990 694	2 264	×

(Poznámka: Index cílenosti je počítán jako poměr mezi podílem podpořených SÚPM SVČ a podílem populace nezaměstnaných.)

Analýza programu: Kontrafaktuální dopadová analýza I

- **Hlavním principem kontrafaktuální analýzy je porovnání dvou skupin osob na základě nejvíce možných přibližných charakteristik v době před intervencí a následné srovnání jejich účasti v evidenci úřadu práce po vstupu do programu SÚPM SVČ.**
- K dispozici máme informace o jednotlivcích **od 1. 1. 2014 do 31. 3. 2017**, tedy až tři roky po ukončení programu. Návrat do evidence pak kvantifikujeme jednak jako:
 - **součet délek následujících evidencí,**
 - **počet následujících evidencí na úřadu práce.**

Analýza programu: Kontrafaktuální dopadová analýza II

- Prvním krokem pro spárování obou skupin je odhadnutí logistického regresního modelu, **jehož závislá proměnná** je binárního charakteru (0/1) a značí, **zda byl daný jedinec účastníkem programu SÚPM SVČ**, či nikoli.
- **Pro párování využíváme všechny dostupné charakteristiky jedinců** (pohlaví, věk, vzdělání, zdravotní stav, národnost, místo bydliště, předchozí zkušenosti se SVČ, součet délky předchozích evidencí, předchozí pracovní aktivitu za poslední tři roky a situaci na trhu práce v době vstupu do evidence).
- Klíčovou proměnnou je **pak datum vstupu do sledované evidence**, která nám dává možnost **obě skupiny postavit na relativně stejný počátek**, neboť právě v rámci sledované evidence v roce 2014 mohli nezaměstnaní vstoupit do programu SÚPM SVČ.
- Účast v programu pak znamenala pro účastníky odchod z evidence za účelem zahájení podnikatelské aktivity (SVČ). Z tohoto důvodu se nezaměřujeme na porovnání celkové doby evidence na úřadě práce, nicméně **zkoumáme pouze návraty do evidence po vstoupení do programu, resp. dobu následné evidence až do 31. 3. 2017.**

Odhady parametrů a směrodatných chyb získaných pomocí logistické regrese sloužící k odhadům pravděpodobnostního skóre (Vysvětlovaná proměnná – podpořen(a) SÚPM SVČ; 1=Ano, 0=Ne)

Vysvětlující proměnné	Odhadnutý parametr	Směrodatná chyba	Poměr šancí exp (odhad)
Žena	-0,228***	0,0489	0,796
Věk do 18	0	.	1
Věk 19–24	0,261	0,463	1,298
Věk 25–30	0,560	0,463	1,750
Věk 31–36	0,838	0,466	2,312
Věk 37–42	0,903	0,466	2,467
Věk 43–47	0,751	0,468	2,118
Věk 48–53	0,539	0,468	1,714
Věk 54–59	-0,445	0,476	0,641
Věk nad 59	-2,105***	0,585	0,122
B Neúplně základní	0	.	1
C Základní + praktická škola	0,508	1,007	1,663
D Nižší střední	0	.	1
E Nižší střední odborné	0,234	1,044	1,264
H Střední odborné (vyučení)	1,496	1,006	4,463
J Střední nebo střední odborné bez maturity a bez vyučení	1,171	1,085	3,226
K ÚSV	2,092*	1,011	8,102
L ÚSO (vyučení s maturitou)	2,430*	1,007	11,363
M ÚSO s maturitou (bez vyučení)	2,183*	1,006	8,872
N Vyšší odborné	2,201*	1,019	9,031
P Vyšší odborné v konzervatoři	3,426*	1,436	30,740
R Bakalářské	2,396*	1,011	10,975
T Vysokoškolské	2,568*	1,008	13,041
V Doktorské (vědecká výchova)	2,983**	1,040	19,741
Bez zdravotního omezení	0	.	1
Jiné zdravotní omezení	-0,430***	0,110	0,651
OZP – zdrav. znevýhodněná	-0,420	0,343	0,657
ZPS + TZP	0,259	0,419	1,296
Osoba invalidní – I. stupeň invalidity	-0,636***	0,153	0,530
Osoba invalidní – II. stupeň invalidity	-0,970***	0,241	0,379
Osoba invalidní – III. stupeň invalidity	0,277	0,716	1,319
Občanství ČR	0	.	1
Občanství – EU	-0,735**	0,245	0,479
Občanství evropského státu mimo EU	-0,0423	0,270	0,959
Občanství – mimo Evropu	-0,547	0,580	0,579
Praha	0	.	1
Středočeský kraj	-5,235***	0,423	0,005
Jihočeský kraj	-4,750***	0,437	0,009
Plzeňský kraj	-3,546***	0,417	0,029
Karlovarský kraj	-4,604***	0,432	0,010
Ústecký kraj	-4,843***	0,410	0,008
Liberecký kraj	-4,127***	0,417	0,016

Jihomoravský kraj	-4,194***	0,402	0,015
Olomoucký kraj	-4,625***	0,414	0,010
Zlínský kraj	-5,379***	0,438	0,005
Moravskoslezský kraj	-4,646***	0,401	0,10

Bez dětí	0	.	1
Má 1 dítě	0,228***	0,069	1,256
Má 2 děti	0,419***	0,069	1,521
Má 3 a více dětí	0,254	0,140	1,290
Předchozí zkušenost se SVČ	-0,699***	0,103	0,497
Suma délek předchozích evidencí	-0,000 374***	0,000 041	0,999
Odpracováno za poslední 3 roky méně než 360 dní	-0,477***	0,054 7	0,621
Míra nezaměstnanosti v měsíci vstupu do evidence	0,084 5***	0,014 3	1,088
Počet volných pracovních míst v měsíci vstupu do evidence	-0,000 934***	0,000 072	0,999
Datum vstupu do sledované evidence	-0,000 228***	0,000 022	0,999
Konstanta	-1,493	1,204	0,225

Počet pozorování	874 497
Pseudokoefficient determinace (Pseudo R ²)	0,090
Waldova statistika chi-kvadrát	2 403,1***
Akaikovo informační kritérium (AIC)	27 704,0
Bayesovo informační kritérium (BIC)	28 334,8

Poznámka: Pro skupinu dummy proměnných nula představuje referenční kategorii, případně kategorii bez dostatečného počtu pozorování. Statistická významnost parametrů modelu je označena následovně: * P-hodnota $\leq 0,05$, ** P-hodnota $< 0,01$, *** P-hodnota $< 0,001$.

Zdroj: data ze systému OK Práce za rok 2014–2017

Analýza programu: Kontrafaktuální dopadová analýza III

- **Výsledky analýzy jednoznačně prokazují, že účastníci programů SÚPM SVČ měli v průměru kratší celkovou délku součtu následujících evidencí a v evidenci úřadu práce se následně objevili méněkrát v porovnání s těmi, kteří se žádného programu APZ nezúčastnili. Toto zjištění lze považovat za pozitivní a zamýšlený dopad tohoto aktivačního opatření.**

Tabulka 1 | Odhadnutý dopad programu SÚPM SVČ na následnou účast v evidenci ÚP

Proměnná	Párovací technika	Průměrný efekt programu na účastníky (ATET)	Směrodatná chyba	Počet pozorování
Součet délek následujících evidencí (do 31. 3. 2017)	PSM	-98,41***	5,90	874 497
Součet délek následujících evidencí (do 31. 3. 2017)	KM	-140,70***	10,70	874 497
Součet délek následujících evidencí (do 31. 3. 2017)	NNM (1)	-81,81***	12,49	879 375
Počet následujících evidencí (do 31. 3. 2017)	PSM	-0,24***	0,02	874 497
Počet následujících evidencí (do 31. 3. 2017)	KM	-0,31***	0,01	874 497
Počet následujících evidencí (do 31. 3. 2017)	NNM (1)	-0,21***	0,02	879 375

Poznámka: Všechny odhady byly 5× replikovány za účelem získání stabilnějších odhadů. Statistická významnost odhadů je označena následovně: *** *P-hodnota* ≤ 0,001.

Podrobná analýza účastníků programu I

- **Z tabulky 2 vyplývá, že drtivá většina účastníků (91,3 %) se do evidence úřadu práce v průběhu analyzovaného období nevrátila.** Celkově se do evidence vrátilo 115 účastníků programu z 2 264 účastníků.
- Může být tedy přínosné podívat se blíže na to, jestli se charakteristiky těch, kteří se do evidence vrátili, a těch, kteří se do ní nevrátili, nějak liší.
- Za **nejvýznamnější charakteristiky** lze označit **dobu předchozí evidence před vstupem do programu a nejvyšší dosažené vzdělání.**

Tabulka 2 | Návrat podpořených SÚPM SVČ do evidence mezi lety 2014–2017

Délka následné evidence			Počet následujících evidencí		
Indikátor	Počet pozorování	%	Indikátor	Počet pozorování	%
Bez návratu do evidence	2 068	91,34	Žádná následující evidence	2 068	91,34
Kratší než 360 dní	10	0,58	Jedna následující evidence	165	7,29
361–540 dní	8	0,32	Dvě následující evidence	25	1,1
541–720 dní	9	0,41	Tři následující evidence	5	0,22
720 dní a delší	164	6,96	Čtyři následující evidence	1	0,04
Celkem	2 264	100	Celkem	2 264	100

Podrobná analýza účastníků programu II

- Za tímto účelem tedy provádíme znovu odhady za pomoci kontrafaktuální dopadové analýzy pro jednotlivé stupně dosaženého vzdělání a také pro jednotlivé skupiny podle délky předchozí evidence na ÚP.
- **Největší dopady** měl program na účastníky s nižším středním odborným vzděláním, na vyučené s maturitou a vyučené bez maturity.
- **Naopak nejnižší dopady** můžeme pozorovat u účastníků s ukončeným středním vzděláním bez vyučení a u vysokoškoláků.
- Prezentované odhady ukazují, že efekty na následnou účast v evidenci se **zvyšují s rostoucí délkou předchozí evidence na úřadu práce.**
- **Nejsilnější efekty** pozorujeme mezi účastníky, **kteří v evidenci před účastí v programu byli nejčteněji a strávili v ní nejdelší čas.**
- Co je ale zajímavé, že **splní-li nezaměstnaní požadavky pro účast v programu** a program dokončí (de facto založí si SVČ), tak **může dojít k ukončení i jejich dlouhodobé předchozí nezaměstnanosti**, a to i v případě, že v předchozí evidenci strávili relativně dlouhou dobu a ocitli se v ní několikrát.

Závěrečné shrnutí I

- Provedená evaluace si kladla za cíl zjistit, do jaké míry se účastníci tohoto programu v roce 2014 vrací zpět do evidence úřadu práce ve sledovaném období (2014–2017) až tři roky po ukončení programu.
- Součástí analýzy bylo i zhodnocení cílenosti programu a zjištění, pro jaké skupiny dříve nezaměstnaných účastníků je tento málo využívaný program vhodným nástrojem pro opuštění evidence úřadu práce.
- Výsledky kontrafaktuální dopadové analýzy ukázaly, **že účastníci programů SÚPM SVČ měli v průměru podstatně kratší celkovou délku součtu následujících evidencí a v evidenci úřadu práce se následně objevili méněkrát v porovnání s těmi, kteří se žádného programu APZ nezúčastnili.**
- Drtivá většina účastníků (91,3 %) se do evidence úřadu práce v analyzovaném období nevrátila.
- Největší dopady (ve smyslu návratu do evidence úřadu práce) měl program na účastníky s nižším středním odborným vzděláním, na vyučené s maturitou a vyučené bez maturity.

Závěrečné shrnutí II

- Naopak nejnižší dopady můžeme pozorovat u účastníků s ukončeným středním vzděláním bez vyučení a u vysokoškoláků.
- Dále se ukázalo, že nejsilnější efekty jsou mezi účastníky, kteří v evidenci před účastí v programu byli nejčteněji a strávili v ní nejdelší čas.
- Jednou z cílových skupin účastníků programu mohou být na základě provedené analýzy absolventi učebních oborů zakončených výučním listem, a to s maturitou i bez maturity.
- Program může být vhodnou alternativou pro jistou skupinu nezaměstnaných, a to nejen z hlediska návratu do evidence, ale **i z pohledu ekonomické efektivity**. Účastníci musí totiž udržet nově vytvořené pracovní místo alespoň po dobu jednoho roku, jinak musí příspěvek na jeho zřízení vrátit. Je rovněž vhodné podotknout, že založením SVČ musí noví podnikatelé platit sociální pojištění (a případně i daň z příjmu), které jsou příjmem státního rozpočtu.

Závěrečné shrnutí III

- Nicméně je třeba podotknout, že v rámci provedené evaluace nejsme schopni říci nic o ekonomickém statuatu a výdělčích nezaměstnaných, o výši tržeb z nově založeného podnikání, ani o počtu zaměstnanců.
- Tyto veličiny by jednoznačně měly být předmětem další analýzy, neboť by mohly dokreslit celkové dopady tohoto aktivačního opatření.
- Dále je třeba zmínit, že předmětem analýzy byli účastníci programu v roce 2014. Analýza účastníků, kteří se programu účastnili v následujících letech, bude jistě vhodným námětem budoucích evaluací.

Vybrané zdroje a literatura

- Acs, Z., Åstebro, T., Audretsch, D., Robinson, D. T. (2016). Public Policy to Promote Entrepreneurship: a Call to Arms. *Small Business Economics*, 47(1), 35–51, <https://doi.org/10.1007/s11187-016-9712-2>
- Beck, T., Demirguc-Kunt, A. (2006). Small and Medium-size Enterprises: Access to Finance as a Growth Constraint. *Journal of Banking & Finance*, 30(11), 2931–2943, <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2006.05.009>
- Dvouletý, O. (2017a). Does the Self-employment Policy Reduce Unemployment and Increase Employment? Empirical Evidence from the Czech Regions. *Central European Journal of Public Policy*, 2(11), 11–22, <https://doi.org/10.1515/cejpp-2016-0032>
- Dvouletý, O., Lukeš, M. (2016). Review of Empirical Studies on Self-employment out of Unemployment: Do Self-employment Policies Make a Ppositive Impact?. *International Review of Entrepreneurship*, 14(3), 361–376.
- Kersten, R., Harms, J., Liket, K., Maas, K. (2017). Small Firms, Large Impact? A Systematic Review of the SME Finance Literature. *World Development*, 97, 330–348, <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2017.04.012>
- Krebs, V. (2010). *Sociální politika*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN: 978-80-7357-585-4.
- Ministerstvo práce a sociálních věcí. (2017d). *Příspěvek na zřízení společensky účelného pracovního místa pro uchazeče o zaměstnání za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti*. [Cit. 2017-12-06] Dostupné z: <https://portal.gov.cz/portal/podnikani/situace/243/253/6160.html>
- Zákon o zaměstnanosti, č. 435/2004 Sb. (2004). Sbíрка zákonů. 13. 5. 2004.
- Žambochová, M. (2013). A Statistical Analysis of the Support for Small Business as a Solution for Unemployment in the Region Ústí nad Labem, in Kocourek, A., ed., *Liberec Economic Forum 2013: Proceedings of the 11th International Conference*, pp. 642–651. ISBN: 978-80-7372-953-0.

**Děkuji za pozornost.
Čas na otázky a diskusi.**

Ondřej Dvouletý

Katedra podnikání, VŠE v Praze

ondrej.dvoulety@vse.cz

**Annual Innovation Management, Entrepreneurship
and Sustainability (IMES) conference in Prague (CPCI),
30-31 May 2019, Details: imes.vse.cz**